

จิตแพทย์

สถานที่ทำงาน

สามารถทำงานได้ทั้งที่โรงเรียนแพทย์ ซึ่งจะต้องสอนนักศึกษาแพทย์ด้วย นอกจากการสอนแล้ว จิตแพทย์ต้องตรวจผู้ป่วยนอกที่เรียกว่า OPD (Out Patient Department) ประมาณ 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และดูแลคนไข้ในโรงพยาบาลที่มีภาวะจิตเวช เช่น คนไข้ที่นอนโรงพยาบาลมานานอาจมีภาวะซึมเศร้า หรือคนไข้ที่บ่นว่าไม่อยากมีชีวิตอยู่ คนไข้ที่นอนอยู่แล้วมีภาวะสับสน กระวนกระวาย จะป็นลูกออกจากเตียง งานอีกส่วนของการอยู่โรงเรียนแพทย์คืองานวิจัย การประเมินคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนด้านการศึกษา

จิตแพทย์ในโรงพยาบาลทั่วไป ลักษณะการทำงานจะคล้ายกับจิตแพทย์ในโรงเรียนแพทย์ แต่อาจมีการตรวจผู้ป่วยนอกค่อนข้างเยอะกว่า ปัจจุบันโรงพยาบาลทั่วไปอาจจะยังไม่มีแผนกจิตเวชเนื่องจากเป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลนแพทย์ ส่วนใหญ่จะเป็นโรงพยาบาลในจังหวัดหัวเมืองภูมิภาคต่างๆ จึงจะมีแผนกนี้ เช่น โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ โรงพยาบาลจิตเวชสุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลจิตเวชเชียงใหม่ เป็นต้น

จิตแพทย์ที่อยู่ในโรงพยาบาลจิตเวชที่เป็นศูนย์ เช่น โรงพยาบาลสมเด็จพระยา โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ งานหลักคืองานบริการตรวจคนไข้นอกและดูแลคนไข้ในโรงพยาบาล

ประเภทของผู้ใช้บริการ

โรคทางจิตเวชเป็นโรคที่กว้างมาก ถ้าแบ่งตามเกณฑ์การวินิจฉัยที่เป็นพื้นฐานของทางจิตเวชจะแบ่งได้หลายหมวดหมู่ แต่โรคที่มักจะพบบ่อย คือผู้มีความผิดปกติของการรับรู้ เช่น หูแว่ว เห็นภาพหลอน หวาดระแวง และไม่ได้อยู่ในโลกของความเป็นจริง เรียกว่าโรคทางจิตเภท เป็นความผิดปกติของสารสื่อประสาทในสมอง โรคนี้อันตรายส่วนที่เกิดขึ้นค่อนข้างเยอะ และเป็นโรคที่เกิดในคนทั่วไปได้เยอะมาก

อีกโรคที่จะพบบ่อยๆ คือโรคซึมเศร้า เป็นความผิดปกติของอารมณ์ที่เบื่อหน่าย ท้อแท้ เป็นอยู่ตลอดเวลาทั้งวัน ทุกวัน ไม่ได้หมายความว่าแค่ทำข้อสอบไม่ได้ กำลังจะสอบ หรือกำลังจะเปิดเทอมแล้วเบื่อ ไม่อยากไปเรียน แต่หมายถึงเมื่อเป็นแล้ว เป็นติดต่อกันตลอดอย่างน้อย 2 อาทิตย์ จนทำให้เบื่ออาหาร ไม่ยอมกิน นอนไม่หลับ ว่างเมื่อไหร่ก็กังวลเรื่องที่กำลังคิดอยู่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน และยังมีจิตเวชสารเสพติด ยาบ้า กัญชา และสุรา

โรคสมาธิสั้น ออทิสติก หรืออาการอื่นๆ ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ เหล่านี้ก็จะพบได้เช่นกันในจิตเวชเด็ก และวัยรุ่น อาการวิตกกังวล คิดถึงแต่สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต กังวลไปทุกอย่างจนทำให้ไม่มีความสุขในการใช้ชีวิตหรือในการทำงาน หรือมากจนกระทั่งกังวลว่าเดินทางโดยรถแล้วรถจะคว่ำหรือเปล่า จึงเสี่ยงโดยการไม่เดินทางโดยรถ และเรื่องภาวะของการทำร้ายตัวเอง หรือการฆ่าตัวตายเป็นสิ่งที่จิตแพทย์พบบ่อย โรคสมองเสื่อม หรืออัลไซเมอร์ในผู้สูงอายุ มีอาการหูแว่ว เห็นภาพหลอน และมีอาการทางประสาท

อาชีพนี้ต้องทำงานร่วมกับอาชีพ/ตำแหน่งงานใดบ้าง

ทำงานร่วมกับทีมสหสาขา คือ พยาบาลจิตเวช นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เพราะเป็นการทำงานแบบบูรณาการ จิตแพทย์ดูแลด้านการรักษา การทำจิตบำบัด แต่ในเรื่องของการอำนวยความสะดวก ติดต่อญาติ หาที่อยู่ให้กับคนที่ไม่มีที่พึ่ง หรือจะเป็นด้านกฎหมายต้องให้นักสังคมสงเคราะห์เข้ามาช่วยดูแล

ความท้าทายของงาน

โรคทางจิตเวชแตกต่างจากโรคทางกายอื่นๆ จิตแพทย์จะบอกคนไข้ว่าเป็นอะไร โดยใช้เกณฑ์การวินิจฉัยและประสบการณ์ของแพทย์ในการวินิจฉัยว่าคนไข้คนนี้น่าจะเป็นโรคในกลุ่มใด เพราะฉะนั้นจิตแพทย์ต้องตีความจากอาการที่คนไข้แสดงออก การแต่งตัว รูปร่างหน้าตา กลิ่น ลักษณะเวลาพูด พูดเรื่องใดแล้วเขาร้องไห้ หรือเขามีความคิดอะไร เนื้อหาคำพูด เวลาพูดเขามีความระแวงไหม ความระแวงถึงขั้นหลงผิดหรือเปล่า ซึ่งสิ่งนี้คือความท้าทายของจิตแพทย์เพราะไม่มีเครื่องมือใดสามารถยืนยันได้ชัดเจนว่าคนไข้ป่วยด้วยโรคอะไร ไม่สามารถบอกได้ว่าคนที่ผิดปกติแบบนี้ต้องเป็นโรคใดโรคหนึ่งแน่นอน แต่ต้องวินิจฉัยให้ได้ว่าคนไข้ น่าจะมีความผิดปกติในกลุ่มไหนจะได้ให้ยาเพื่อลดความผิดปกติของเขาได้

โรคจิตเวชเป็นโรคที่ต้องรักษากันในระยะยาว ไม่เหมือนไข้หวัดที่มาพบครั้งเดียว ไม่หายค่อยกลับมาใหม่ โรคทางจิตเวชเกือบทุกโรคต้องมีการนัด เพื่อดูว่าหลังจากที่ให้ยาไปแล้วเป็นอย่างไร บางรายอาจต้องใช้ระยะเวลาในการรักษาเป็นสัปดาห์

บุคลิกของคนที่เหมาะสมจะทำอาชีพนี้

ส่วนใหญ่คนทั่วไปจะมองว่าจิตแพทย์ต้องพูดคุยเก่ง ใจเย็น สร้างสัมพันธ์ได้ดี แต่ในความจริงแล้วไม่จำเป็น ไม่ว่าเราจะเป็นคนพูดเก่ง หรือไม่ชอบพูด สร้างสัมพันธ์เก่งหรือไม่ก็ตาม เวลาเข้ามาเรียนเป็นจิตแพทย์ ผู้เรียนจะรู้ว่าสถานการณ์ไหนที่ควรพูด สถานการณ์ไหนไม่ควรพูด สร้างสัมพันธ์ได้หรือไม่ได้ ทักษะจะเปลี่ยนไปเอง แต่ไม่ได้เปลี่ยนบุคลิกของผู้เรียน จิตแพทย์บางคนเป็นหมอที่เงียบ มีโลกส่วนตัวสูง แต่เขาสามารถเป็นจิตแพทย์ที่ดีได้ เพราะเขารู้ว่าเมื่อไหร่ที่ควรพูด เมื่อไหร่ไม่ควรพูด สำคัญมากคือต้องรักที่จะเป็นจิตแพทย์ จิตแพทย์ที่ดีต้องฟังเยอะ ฟังแล้วคิด แล้วสะท้อนกลับไปผ่านคำพูดเป็นหลัก แต่ในแง่ของการรักษาคนไข้ นอกจากสิ่งที่จะต้องทำข้างต้นแล้วยังมีเรื่องของยาซึ่งมีความสำคัญเช่นกัน

